

КАМУНІСТЫ, УПЕРАД!

Капусцін Міхаіл Дзянісавіч нарадзіўся ў 1907 годзе у вёсцы Мікулічы Бабруйскага раёна ў беднай сялянскай сям'і. Калі хлопчыку было чатыры гады, памёр бацька. У 1926 годзе маці з сям'ёй пераехала на пастаяннае жыхарства ў Сібір. Міхаіл працаваў у лясной прамысловасці.

У сакавіку 1942 года прыбыў на фронт. Да снежня 1943 года ваяваў радавым стралком, аўтаматчыкам, мінамётчыкам, кулямётчыкам. Закончыў курсы палітсаставу 3-га Украінскага фронту і ў званні малодшага лейтэнанта вярнуўся ў сваё гвардзейскае падраздзяленне. Працягваў ваяваць на пасадзе парторга батальёна.

Званне Героя Савецкага Саюза малодшаму лейтэнанту М. Д. Капусціну прысвоена Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 24 сакавіка 1945 года.

У час вайны сышоў са старонак франтавой газеты і абляцеў увесь свет незабыўны здымак. У сучаснікаў ён і цяпер у памяці. Над полем бою, пад кулямі і снарадамі, узняўся ў поўны рост малады камандзір з "кубікамі" на пятліцах. Усёй стройнай постацю, перацягнуты рамнямі, паімкнуўся ўперад. У высока ўзнятай руцэ пісталет. Шырока адкрыт у баявым воклічы рот. Кароткі подпіс: "Камбат". Потым стала вядома, што камандзір з "кубікамі" на пятліцах быў не камандзірам батальёна, а палітруком.

У здымку, які стаў гістарычным, мог бы пазнаць сябе амаль кожны палітрук, кожны франтавы палітычны работнік Вялікай Айчыннай, той, хто, наследуючы баявыя традыцыі камісараў грамадзянскай, першым узнімаўся ў атаку і вёў за сабой байцоў. Мог пазнаць сябе ў тым здымку і парторг гвардзейскага стралковага батальёна малодшы лейтэнант Міхаіл Капусцін.

У 1944 годзе, ужо ў Польшчы, перад гвардзейцамі стаяла вышыня з адзнакай 219. Яна з'яўлялася ключавой у абароне праціўніка ў раёне мястэчка Меляновічы, што на захад ад горада Ковеля. У "ключы" гэтым дастаткова было металу ў выглядзе кулямётаў і мінамётаў, мінных палёў і дротавага загароджанняў, вялікага запасу боепрыпасаў. Хапала земляных умацаванняў з надзейнымі ўкрыццямі. Паспрабуй вазьмі! А вораг, адкатваючыся пад ударамі да меж свайго логава, супраціўляўся ўсё больш ярасна. І чапляўся за ўсё. Зачапіўся і за вышыню 219, разлічваючы надалей утрымацца.

Вышыню павінен узяць батальён, у якім Міхаіл Капусцін парторгам. У яго, у камуністаў, ва ўсіх гвардзейцаў батальёна моцна верыць камандаванне палка, дывізіі, фронту. А вышыні пакуль і не бачылі. Так бывае ў гвардзейцаў. У абароне яны ніколі не стаяць. Толькі наступаюць, і наступаюць там, дзе цяжэй за ўсё. Так і тут, пад Ковелем. Прыбылі

ноччу. Змянілі тую часць, якая стаяла перад варажой абаронай. Камандзіры азнаёміліся з абстаноўкай "завочна" па карце. "Прынялі" ўсе ўстаноўленыя агнявыя кропкі праціўніка, усе неабходныя даныя. Штабы распранавалі ў дэталях план прарыву і далейшага наступлення. Раніцай вышыня прадстане бачна, зрыгаючы агонь і смерць. Ён, Капусцін, як і любы ў батальёне, можа загінуць, але перш павінен узяць вышыню.

Салдаты прыціхлі ў акопах зыходнага рубяжа. Кожны ведаў, што чакае яго раніцай. І кожны думаў аб сваім. Толькі нямногія ведаюць папярэднія баі, які вёў батальён вясной на Днястры, ля малдаўскага горада Тыраспаль. І тыя нямногія казалі папаўненню, як утрымлівалі плацдарм на правым беразе Днястра. Фашысты рушылі вялікую колькасць танкаў, самалётаў, пяхоту. Імкнуліся выбіць гвардзейцаў з плацдарма. Абстаноўка была вельмі цяжкая. Батальён абліваўся крывёю. Выбылі са строю камбат і яго намеснікі. Не было магчымасці адправіць у санбат нават цяжка раненых (ззаду ад выбухаў клекатала рака). І ўсе, хто мог трымаць зброю, змагаліся. Камандаванне прыняў на сябе малодшы лейтэнант Капусцін, парторг батальёна. Той Капусцін, які ў акопах, яшчэ на левым беразе Днястра, перад самым фарсіраваннем прымаў ад гвардзейцаў заявы ў партыю з кароткімі, як прысяга словамі: "Хачу ў бой ісці камуністам". "Калі заб'юць лічыце мяне камуністам..." Той Капусцін, якога не толькі вельмі паважалі, але і любілі за мужнасць, вытрымку, за вясёлы жарт і душэўнае слова. Парторг, перапаўзаючы, паяўляўся то там, то тут, даваў распараджэнні, натхняў. Вось і ён ужо ранены. Але і ранены камандуе батальёнам. Плацдарм адстаялі. На полі бою дагаралі 23 фашысцкія танкі і самаходныя гарматы, ляглі сотні гітлераўцаў.

І, вядома, цяпер, напярэдадні штурму вышыні, усе гвардзейцы, нават маладыя, неабстраляныя, адчуваючы прысутнасць такога парторга, з якім ужо добра пазнаёміліся, трымаліся больш упэўнена. Вядома ж, што сярод моцных і слабы лічыць сябе моцным.

Парторг быў упэўнен у сваім батальёне. Большасць гвардзейцаў – камуністы і камсамольцы. З асабовым саставам на фарміроўцы, вучэннях праводзілася вялікая палітычная работа. Агітатары гутарылі з байцамі, казалі аб баявых традыцыях свайго батальёна, свайго 137-га гвардзейскага стралковага Чырванасцяжнага ордэна Суворова палка, сваёй 47-й гвардзейскай стралковай Ніжнедняпроўскай ордэна Багдана Хмяльніцкага дывізіі. Аб баявым шляху, ратнай славе, здабытай у наступальных баях на Украіне, у Малдавіі.

У батальёне былі беларусы, мабілізаваныя пасля вызвалення рэспублікі, сярод іх былыя партызаны. Міхаіл Капусцін падоўгу гутарыў з землякамі, шукаў тых, хто ведае яго родныя месцы Як хацелася даведацца, што там, у яго роднай вёсцы. Уцалела яна або засталіся адны папярэшчы? Як склаўся лёс яго аднагодкаў?

Штурм вышыні 219 пачаўся на світанні. Зямля ўздрыгнула ад магутных залпаў нашай артылерыі. Прачарцілі імглісты гарызонт і панесліся вогненныя дугі рэактыўных снарадаў – "кацюш". Усё злілося ў

суцэльны гул, у якім ужо не чутна было асобных выстралаў. Не было і бачнасці, хаця ўжо развіднелася і ўзнялося сонца – даль завалаклася дымам. Гвардзейцы нават выйшлі з траншэй, слухаючы грозную ўверцюру бою.

Яшчэ не змоўклі выбухі апошніх артылерыйскіх снарадаў, але хтосьці першым узняўся ужо ў атаку. І падаў баявы кліч:

– Уперад, гвардзейцы! За Радзіму!

Усе пазналі свайго парторга Капусціна. І ўсе распраміліся ў поўны рост, узнятыя адзінай воляй і імкненнем. Пад кулямётным агнём парторг з групай аўтаматчыкаў уварваўся ў першую нямецкую траншэю. Разгарэўся жорсткі бой. Вораг не вытрымаў націску і пабег, пакінуўшы на полі бою трупы забітых і паўтара дзiesiąтка спраўных кулямэтаў. Аўтаматчыкі на чале з Капусціным апынуліся на пазіцыі супрацьтанкавай батарэі. У кароткай схватцы знішчылі варожыя разлікі. Захапілі тры гарматы з вялікай колькасцю снарадаў.

Вышыня 219 узятая. Нашым войскам адкрыт шлях уперад.

Перад гвардзейцамі паказаўся Заходні Буг, паўнаводная рака з берагамі, заросшымі лазой. Але і рака не перашкода. Батальён меў вопыт фарсіравання такіх водных рубяжоў, як Дняпро, Інгулец. Днестр і многіх іншых. У ход пайшлі ўсе падручныя сродкі, усё, што магло паскорыць пераправу.

Ведаючы, што на варожым беразе будзе цяжкі бой, што ў гэтым баі, як і заўсёды, спатрэбіцца прыклад камуністаў, Капусцін зноў пад моцным агнём перапраўляецца ў ліку першых. Хутка ацаніўшы абстаноўку, ён з групай байцоў і станкавым кулямётам паяўляецца ў траншэі праціўніка з флангу і застае яго знянацку. Захопленыя прыкладам парторга, гвардзейцы дзейнічаюць смела, рашуча. І зноў вораг бяжыць, каб захапіцца за наступны водны рубез або вышыню.

Далей, на захад цяжкай дарогай вайны прасоўваюцца з баямі гвардзейцы. І ў першых радах камуністы, іх партыйны арганізатар Міхаіл Капусцін. Як вогненныя вежы, што запомняцца на ўсё жыццё, застаюцца ззаду Люблін, Варшава, Лодзь, Познань. Фарсіравалі Одэр. Узалі Франкфурт. І можа самымі цяжкімі здаліся апошнія сто кіламетраў да Берліна. Але вось і яны пройдзены... Над рэйхстагам узвіўся чырвоны сцяг Перамогі. Заставалася пахаваць загінуўшых герояў і думаць аб сустрэчы з Радзімай, свой сыноўскі абавязак перад якой ён, Міхаіл Капусцін, выканаў.

Камуністы, уперад! // Магілёўская праўда. — 1970. — 28 сакавіка. — С. 4.